

Co powinniśmy zrobić?

W Europie:

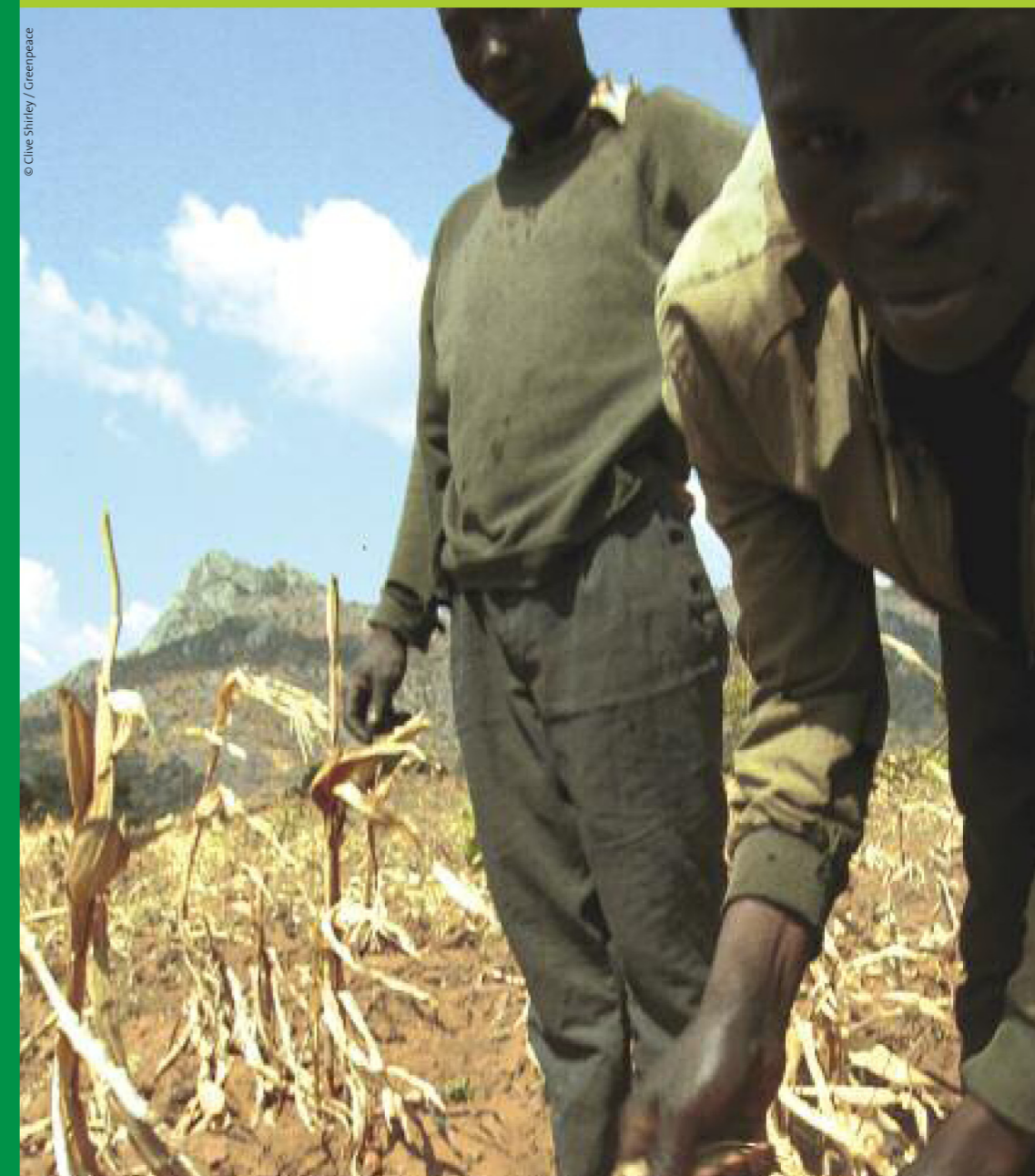
- Cel polityczny Unii Europejskiej zwiększający popyt na agropaliwa powinien być odrzucony, a państwa afrykańskie powinny natychmiast zawiesić dalszą wyprzedaż ziemi i inwestowanie w agropaliwa.
- W Europie priorytetem powinno być dążenie do redukcji energii zużywanej w transporcie poprzez wdrażanie pojazdów zużywających mniej paliwa, rozwój transportu publicznego i promocję ruchu pieszego i jazdy na rowerze.

W Afryce:

- Inwestycje i priorytety powinny iść w kierunku zapewnienia suwerenności żywnościowej – prawo ludzi do odpowiedniej, zdrowej, produkowanej lokalnie i kontrolowanej żywności.
- Sprzedaż lub wydzierżawienie ziemi powinno się odbywać za zgodą lokalnych społeczności z poszanowaniem ich zwyczajowego prawa posiadania ziemi
- Odpowiedzialność prawna firm i inwestorów zakupujących lub dzierżawiących ziemię powinna być pełna. Firmy powinny wpłacać na obowiązkowy fundusz odpowiedzialności na wypadek nieprzestrzegania umów.
- W państwach afrykańskich powinny być tworzone programy rozwoju lokalnego, rodzinnego rolnictwa i żywność produkowana w ten sposób powinna przede wszystkim zaspakajać rynki lokalne. Żywność jest naturalnym prawem i produkty rolne powinny zaspakajać ludzkie potrzeby, nie być traktowane jako dobra do generacji zysków biznesowych.
- Płatni pracownicy rolni powinni otrzymywać odpowiednią ochronę, a ich fundamentalne prawa ludzkie i prawa pracy powinny być zastrzeżone w prawodawstwie i wprowadzane w praktyce, zgodnie ze stosownymi zaleceniami Międzynarodowej Organizacji Pracy.

© Clive Shirley / Greenpeace

Niniejszy dokument został opublikowany dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej. Za treść tego dokumentu odpowiada Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Gliwicach, poglądy w nim wyrażone nie odzwierciedlają w żadnym razie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

Polski Klub Ekologiczny w Krakowie, Koło Miejskie w Gliwicach
ul. Ziemowita 1, 44-100 Gliwice
tel./faks 32 231 85 91 • biuro@pkegliwice.pl • www.pkegliwice.pl

Afryka, ziemia do wzięcia?

Dostęp do ziemi dostarcza żywności i środków do życia miliardom ludzi na całym świecie, ale dostępność żyznej ziemi jest zagrożony przez zmiany klimatyczne, złe gospodarowanie i złe wzorce konsumpcyjne, a zapotrzebowanie na nią stale zwiększa się.

W Afryce ziemia tradycyjnie użytkowana przez lokalne społeczności jest dzierżawiona lub sprzedawana zewnętrznym inwestorom (korporacjom i rządowi) a proceder ten staje się coraz bardziej powszechny. Chociaż wiele tych upraw ma na celu produkcję żywności, rośnie zainteresowanie uprawą roślin na produkcję – agropaliw – które jest odpowiedzią na zapotrzebowanie rosnącego rynku tych produktów w UE.

Badania sugerują, że jedna trzecia ziemi sprzedawanej lub pozyskiwanej w inny sposób w Afryce jest przeznaczona na uprawy dla produkcji paliw – około 5 mln ha. Ziemia jest sprzedawana lub dzierżawiona bezpośrednio prywatnym, bądź państwowym firmom, głównie europejskim, bądź zajmowana pod specjalne uprawy drogą kontraktu z rolnikami.

Pomimo tworzenia ekologicznej otoczki i informacji o korzyściach jakie odnoszą państwa afrykańskie, ich społeczeństwa i klimat, coraz więcej dociera informacji, że korzyści są głównie po stronie koncernów wdrażających te uprawy.

Szkody jakie niosą uprawy agropaliw dla społeczności lokalnych i środowiska:

- Rywalizacja upraw surowców do agropaliw z uprawami żywności o ziemię uprawną, a także o dostęp do wody i jej zużycie. Rolnicy afrykańscy tracą dostęp do swojej ziemi i tym samym rośnie zagrożenie bezpieczeństwa żywności.
- Presja na ziemię rolną doprowadziła do wycinki lasów, aby zrobić miejsce plantacjom agropaliw, niszcząc wartościowe zasoby naturalne i zwiększając emisję gazów cieplarnianych.
- Rolnicy stwierdzili, że bardzo wychwalana cudowna roślina jatrofa, zamiast przynosić gwarantowany dochód, w rzeczywistości wyczerpuje wartościowe zasoby wody i wymaga kosztownych pestycydów, a ponadto zabiera ziemię, którą by można przeznaczyć na uprawę żywności. W niektórych przypadkach wyeliminowano uprawy żywnościowe by uprawiać jatrofę, pozostawiając rolników bez dochodu i źródła żywności.
- Eksploatacja zasobów, gdyż surowce uprawiane w Afryce, nie pozostają tam, tylko są przeznaczane głównie na rynek europejski. Nie ma więc korzyści ani dla gospodarek krajów afrykańskich, ani dla lokalnych społeczności, którym obiecywano pracę na plantacjach surowców do agropaliw.

